

[Anker Lau.]

anden side —, men at han, når grundlaget virkelig er sikkert og erfaringerne er der, da optager en drøftelse om, hvorvidt det nu ikke ville være rigtigt at begynde at lempe på disse deponeringer og dermed stile hen imod fuld frihed.

Løvrigt skal jeg ved denne lejlighed — naturligt for mig — kun henstille til den højtærede handelsminister at fortsætte liberaliseringen i det hurtigst mulige tempo; hertil kan den højtærede minister være sikker på min og mit partis varmeste støtte. Overførelserne til frilister er jo naturligvis det, vi helst ser, og det er vel også det, vi må nå frem til engang, men vi ved jo, hvad dette indebærer af problemer af økonomisk art; vi må dog videre, og jeg vil derfor gerne slå til lyd for den tanke, at man dog måske på visse områder kunne fortsætte med ordninger af samme art som den, vi nu har på metervareområdet. Jeg føler mig nogenlunde overbevist om, at der er en lang række områder, hvor dette ikke kan lade sig gøre, hvor fortjenstforholdene, lagrenes omsætningshastighed o. s. v. gør det umuligt, men jeg tror til gengæld også, der er områder, hvor vi vil kunne nå lige så godt et resultat, som vi har nået på metervareområdet; jeg tror, erhvervslivet i al almindelighed er meget taknemlig for, at dette forsøg er gjort.

Jeg har så nogle bemærkninger til den højtærede finansminister. Gennem hele den planøkonomiske periode har handelen vel været det erhverv, der frem for noget har været udsat for usaglig kritik. Til tider gik det mest ud over engroshandelen, til andre tider var det detailhandelen, som måtte holde hårdest for. Jeg ser ikke dette som udtryk for nogen særlig ondskab overfor handelens udøvere, men simpelthen som et led i en socialistisk politik, der går ud fra, at i et socialistisk fremtidssamfund kan den frie og individuelle handel ikke eksistere; den kan kun indpasses i dette system ved at ødelægges eller omdannes, således at mælke-„ordninger“ og kooperative virksomheder bliver de eneste overlevende. Hele den mellemstand, det her drejer sig om — en stor og betydningsfuld del af det frie danske samfund —, har tidligere af gode grunde haft svært ved at råbe de danske regeringer op, men nu har vi fået en liberal regering, der netop har sit sikreste parlamentariske grundlag i den store frie mellemstandsbefolkning på landet og i byerne. Jeg beder derfor den høje regering skænke denne store del af mellemstanden i byerne, som trænger til det, fornøden opmærksom-

hed. Jeg har tit og ofte talt denne værdifulde befolkningsgruppes sag og behøver ikke at gentage mig selv i dag; jeg skal blot benytte anledningen til at pege på det materiale, som detailhandelens hovedorganisationer har fremlagt, et stort materiale, som belyser disse spørgsmål på en ny og dybtgående måde. Der er foretaget en dybtgående regnskabsundersøgelse, der fuldkommen klarlægger hele detailhandelens stilling. En overskrift i „Børsen“ for den 11. september 1951, der refererer dette, siger, at butikshandelen har en negativ forrentningsprocent. Hvis dette er rigtigt, — og det tror jeg det er i mangfoldige tilfælde —, synes jeg, der er grund til for regering og rigsdag at overveje, om der ikke er pålagt dette erhverv byrder og forhold, som ikke bør opretholdes. Det forekommer mig, at vor nuværende høje regering bør gå ret vidt for at bevare og udvikle den sunde og selvansvarlige kærne af befolkningen, som der her er tale om. Der forlanges ingen begunstigelser, kun ligestilling og fjernelse af uretfærdige byrder. Jeg opfordrer den højtærede finansminister og den højtærede handelsminister til at undersøge og alvorligt overveje det materiale, som her er tilvejebragt, og muligvis optage forhandlinger med de pågældende erhvervsgrupper.

Der er een ting, jeg synes man kunne begynde med, og det er spørgsmålet om, hvad de indirekte afgifter og deres opkrævning betyder for detailhandelen. Der foreligger dokumentation fra en forretning med et indkøb af beskattede varer på 138 000 kr. Deraf er afgiftsbeløbet 90 000 kr. Det er 65 pct. af varenes indkøbsværdi og 35 pct. af forretningens samlede varekøb. Denne afgift skal til stadighed forudbetales, og da lagerets omsætningshastighed er ca. 7, vil det sige, at der i varelageret for en sådan forretning til stadighed skal være bundet ca. 13 000 kr. i afgifter. Hertil kommer så afgiftsbeløbene i de gennemsnitlige udestående fordringer, der efter det omtalte regnskab er på ca. 4 000 kr., således at denne købmand til stadighed skal have kontant udestående 16 000—17 000 kr., for at staten kan få sine afgifter hjem, og dette får købmanden ikke en rød øre for. Det har været nævnt, at priskontrolrådet, når det sætter prisen, har taget hensyn dertil, men dette benægtes fra anden side.

Her er tale om et betydeligt rentetab for købmanden. Også de nuværende kreditforhold gør det særlig svært — det vil vi alle forstå —, og endelig må vi andre ikke glemme, at når vi pålægger skatter og afgifter for at